

The Use of Virtual Social Networks and its Effect on Academic Performance Students

Soudabeh Akbari^{1*}

1 Bachelor of Literature, Education Secretary, Shahrekord, Iran

* Corresponding author: soudabehakbari7@gmail.com

Received: 2024-02-29

Accepted: 2024-04-08

Abstract

The purpose of this research is to investigate the use of virtual social networks and its effect on the academic performance of high school students in Shahrekord city.

In terms of achieving the goal, the research method was of the applied type and in terms of the method of collecting information, it was of the survey type. The statistical population of the research included all students studying in secondary school in Shahrekord city in 1401. Using Cochran's sampling formula, 384 people were selected as a sample in a multi-stage cluster. To collect data, a researcher-made questionnaire was used, the validity of which was confirmed by experts and professors of the university, and Cronbach's alpha coefficient was 0.84. Spearman's correlation coefficient was used to analyze the data.

The research results showed that there is a negative and significant relationship between the amount of use of virtual social networks and academic performance. The relationship between the time of using virtual social networks and academic performance was also significant. The results of Friedman's ranking test showed that Instagram had the most and Facebook had the least effect on students' academic performance.

Training parents to limit the hours spent on social networks and how to use them should be prioritized in educational programs of officials. Training sessions should be held by the Education Department in the cities in order to introduce and inform parents about new technologies, especially the Internet and virtual social networks.

Keywords: Instagram, Telegram, Students, Virtual social networks, Academic performance

© 2023 Journal of School Education in the Third Millennium (JSETM)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Akbari S (2024). The Use of Virtual Social Networks and its Effect on Academic Performance Students. *JSETM*, 2(1): 15-21.

استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی و اثر آن بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان

سودابه اکبری^{۱*}

^۱ کارشناسی ادبیات، دبیر آموزش و پرورش، شهرکرد، ایران
* نویسنده مسئول: soudabehakbari7@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۱/۲۰

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱۲/۱۰

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی و اثر آن بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان مقاطع متوسطه شهر شهرکرد صورت گرفته است. روش پژوهش از لحاظ دستیابی به هدف از نوع کاربردی و از لحاظ شیوه گردآوری اطلاعات از نوع پیمایشی بود. جامعه آماری پژوهش، شامل کلیه دانش آموزان مشغول به تحصیل در دوره متوسطه در شهرستان شهرکرد در سال ۱۴۰۱ بود. با استفاده از فرمول نمونه گیری کوکران تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه به صورت خوشه ای چندمرحله ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه محقق ساخته که اعتبار آن توسط متخصصان و اساتید دانشگاه مورد تأیید بوده و با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. رابطه بین زمان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی نیز معنادار بود. نتایج آزمون رتبه بندی فریدمن نشان داد که اینستاگرام بیشترین و فیسبوک کمترین تأثیر را بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان داشته است. آموزش والدین برای محدود کردن ساعات پرداختن به شبکه های اجتماعی و نحوه استفاده از آن در اولویت برنامه های آموزشی مسئولین قرار گیرد. جلسات آموزشی از سوی اداره آموزش و پرورش در شهرستان ها به منظور آشنا نمودن و اطلاع رسانی به والدین در مورد فناوری های جدید به ویژه اینترنت و شبکه های اجتماعی مجازی برگزار گردد.

واژگان کلیدی: اینستاگرام، تلگرام، دانش آموزان، شبکه های اجتماعی مجازی، عملکرد تحصیلی

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: اکبری، سودابه. (۱۴۰۳) استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی و اثر آن بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان.

فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم، ۲(۱): ۱۵-۲۱.

مقدمه

تأثیرگذار در شخصیت نوجوانان هستند. اطلاعات و داده ها در حجم بالا و در کمترین زمان از نوجوانان به کودکان منتقل می شود و این امر نشانگر جایگاه واقعی رسانه است (Scholwer, 2017). امروزه مشکلات فردی دانش آموزان ناشی از عوامل محیطی و باورهای فرهنگی - اجتماعی و همچنین وجود تکنولوژی های مجازی و مدرن عصر اخیر از جمله عواملی است که می تواند در عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر بگذارد. شبکه های اجتماعی و فضای مجازی منابع شگفت انگیز آگاهی

یکی از عوامل تأثیرگذار بر خانواده، رسانه ها هستند. رسانه ها می توانند در ایجاد دگرگون های عمیق در روابط اعضای خانواده و سست شدن پیوندها نقش اساسی داشته باشند. هرچند شناخت و آموزش خانواده ها از روش های نوین تربیتی، استفاده بهینه از امکانات آموزشی و بهداشتی و تقویت برخی ارزش های اجتماعی و ... می توان از پیامدهای مثبت رسانه دانست (ناطق، ۱۴۰۰). در کنار خانواده، همسالان و محیط، رسانه ها یکی از عوامل

و دانش هستند (زنجانی زاده، ۱۳۸۴). در عصر ما دانش و فناوری با یکدیگر هم مسیر شده‌اند و نمی‌توان یکی از این دو را بدون دیگری به راحتی به دست آورد. شبکه‌های اجتماعی مجازی، گونه‌ای از وب سایت‌های اینترنتی هستند که افراد، گروه‌ها و سازمان‌ها، در آنها پیرامون یک یا چند ویژگی مشترک گرد هم می‌آیند و اطلاعات، مطلب و محتوای خود را با یکدیگر به اشتراک می‌گذارند. سرعت رشد این شبکه‌ها به حدی است که مجموع کاربران معروفترین شبکه‌های اجتماعی اینترنت به بیش از یک میلیارد نفر رسیده است (روحانی و تازی، ۱۳۹۱). در حالی که این شبکه‌ها در محیط دانشگاهی و به منظور استفاده دانشجویان راه اندازی شد، لیکن به تدریج، ورود طیف کودک و نوجوان و همچنین طیف سالخورده، نیز به این شبکه‌های اجتماعی مجازی افزایش یافته است. یکی از مهمترین وجوه عملکرد شبکه‌های اجتماعی، تأثیرات منفی و مثبت آنها در عرصه اجتماعی است. به همین سبب نقش شبکه‌های اجتماعی در زندگی، بویژه تأثیر این پدیده در کسب زندگی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان بایستی مورد توجه محققان قرار گیرد (علیخانی، ۱۳۸۳) در داخل کشور نیز از بدو پیدایش این شبکه‌ها مخاطبان آن در کشور پیوسته روبه فزونی بوده است. شبکه‌های اجتماعی مجازی که نسلی نو از سامانه‌های اینترنتی اجتماع محور هستند در حال گسترش روز افزون در تمامی نقاط جهان می‌باشند.

ناطقی (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان تأثیرات رسانه بر هویت کودکان و نوجوانان نشان می‌دهد که رسانه‌ها در کنار تأثیرات علمی مانند یادگیری و آموزش، افت تحصیلی و کاهش نرخ مطالعه، تأثیرات اجتماعی مانند اجتماعی کردن کودکان، پر کردن اوقات فراغت، کاهش فعالیت‌های اجتماعی، تأثیرات فرهنگی مانند بلوغ زودرس، الگوگیری نامناسب، دسترسی آسان به اطلاعات ناسالم، تأثیرات رفتاری مانند انفعال، خشونت و پرخاشگری، کم تحرکی و عدم نشاط و تأثیرات روانی مانند انزوایی و تضعیف ارتباط عاطفی کودک با خانواده را موجب شده است. برای کاهش آثار نامطلوب رسانه، بالا بردن سواد رسانه، الگوسازی والدین و مشارکت و همراهی والدین در استفاده از رسانه توصیه می‌شود. شبکه‌های مجازی ابزار قدرتمندی است که مثل شمشیر دو لبه می‌باشد که هم جنبه مثبت می‌تواند داشته باشد و هم منفی، و حتی می‌تواند باعث فساد گردد و پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش آموزان را به خطر به اندازد و حتی باعث بی‌اعتمادی و افت تحصیلی دانش آموزان شود و مدرسه با آگاه‌سازی دانش آموزان از درست استفاده کردن از شبکه‌های مجازی هم می‌تواند ابزار آموزش و هم تعلیم و رشد علمی، فرهنگی و اجتماعی دانش آموزان را

فراهم آورد (یعقوبی و محمدی، ۱۳۹۷). پژوهش خلیفه و همکاران (۱۳۹۷) نشان داد بین زمان اختصاص داده شده به شبکه‌های اجتماعی مجازی و روابط اجتماعی دانش آموزان رابطه منفی و معناداری وجود داشت، همچنین بین زمان اختصاص داده شده به شبکه‌های اجتماعی مجازی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان رابطه منفی و غیر معناداری وجود دارد. آنها پیشنهاد کردند میتوان از امکانات و قابلیت‌های شبکه‌های اجتماعی مجازی برای تعمیق یادگیری، افزایش انگیزش پیشرفت تحصیلی، مشارکت کلاسی و فعالیت‌های گروهی دانش آموزان استفاده کرد. طبق پژوهش بنیاد علوم رفتاری که از ابتدای سال ۹۲ تا پایان سال ۹۳ بین ۴ هزار و ۶۵۰ نوجوان ۸ تا ۱۴ ساله در تهران، اصفهان، ابر، رودبار، رشت و کاشان انجام شده است ۳۰ درصد نوجوانان به بازی‌های رایانه‌ای اعتیاد دارند و وضعیت مالی خانوادگی با بازی‌های پیشرفته ارتباط مستقیم داشته و کودکان خانواده‌هایی که پدر و مادر هر دو شاغل هستند ۴ برابر بیشتر از کودکان دیگر برای بازی‌های یادشده وقت مصرف می‌کنند (فتحی و مختاریپور، ۱۳۹۳).

استفاده از رسانه‌های نوین به علت اینکه فعالیتی زمانگیر است، می‌تواند بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر منفی داشته باشد (Bjerregaard, 2010). علاوه بر پژوهش‌های داخلی (شمسی زاده و همکاران، ۱۴۰۰؛ عجم و رضوانی، ۱۳۹۵) پژوهش‌های متعدد خارجی در کشورهایی مانند ایالت متحده، کانادا و بلژیک و غیره تأثیرات استفاده بیش از حد دانش آموزان و دانش جویان را بر روی پیشرفت تحصیلی و عملکرد دانش آموزان بعد از استفاده مکرر از این شبکه‌ها بررسی و نتایج متعددی در خصوص میزان و شدت و محتوای آن گزارش کردند (Bjerregaard, 2010; Stollak, 2011; Blanco, 2016)

در سطح بین المللی، Young (۲۰۰۶) در مطالعه‌ای که انجام داده، دریافت که ۸۰ درصد از پاسخ‌گویان، کاربران وابسته اینترنت بودند که انگاره‌های رفتاری معتادانه قابل توجهی را از خود بروز دادند. Fori (۲۰۱۶) در مطالعه‌اش بدین نتیجه رسید که نوجوانانی که از تماس‌های اجتماعی کنارگیری می‌کنند، از اینترنت به عنوان ابزاری برای فرار از واقعیت استفاده می‌کنند. در مطالعه Ellison (۲۰۱۲) که ارتباط بین استفاده از فیس بوک و عملکرد تحصیلی بررسی شده است، بین معدل کل دانش آموزان استفاده کننده از فیس بوک و دانش آموزانی که از آن استفاده نمی‌کردند تفاوتی وجود نداشته است. شبکه‌های مجازی، فرصتی را برای ارتباط با دوستان و اجتماعی شدن افراد فراهم می‌کند و این نکته‌ای مثبت است؛ اما ظرفیت پذیرش هنجارها را در افراد بالا برده و امکان تغییر سوگیری‌های مختلف را در افراد به وجود می‌آورد تا آنجا که ممکن

و مقالات ثبت شده جمع آوری شد. در این تحقیق برای متغیر شبکه‌های اجتماعی مجازی از پرسشنامه محقق ساخته که شامل ۲۰ سؤال است و برای عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان از پرسشنامه **Ainin** و همکاران (۲۰۱۵) استفاده شده است. در این پژوهش اعتبار صوری و محتوایی پرسشنامه‌ها توسط استاد راهنما و متخصصان علوم تربیتی و علوم اجتماعی مورد تأیید قرار گرفت. همچنین برای بررسی پایایی پژوهش از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد و این ضریب برای همه متغیرها بالای ۰/۷ بود که پایایی قابل قبولی است. پژوهش حاضر پس از تکمیل پرسشنامه، داده‌های گردآوری شده، بر اساس مقیاس-های اندازه‌گیری متغیرها کدگذاری شده و با نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ پردازش و تجزیه و تحلیل شد. روش‌های موردنظر برای تجزیه و تحلیل شامل: روش‌های توصیفی شامل معیارهای تمایل به مرکز و پراکندگی و جهت آزمون فرضیه‌ها از آزمون همبستگی اسپیرمن و آزمون رتبه بندی فریدمن استفاده گردید.

یافته‌ها

توصیف پاسخ دهنده‌ها بر اساس سن

بر اساس نتایج به دست آمده بیشترین تعداد افراد نمونه آماری افراد بین ۱۶-۱۵ سال با ۴۲/۸ درصد و کمترین فراوانی مربوط به گروه سنی زیر ۱۵ سال با ۲۰/۵ درصد می باشد (جدول ۱).

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت شناختی پاسخگویان

متغیر	وضعیت	درصد
سن	زیر ۱۵ سال	۲۰/۵
	۱۵ تا ۱۶ سال	۴۲/۸
	۱۷ تا ۱۸ سال	۲۵/۶
مقطع تحصیلی	دهم	۳۵/۴
	یازدهم	۳۹/۸
	دوازدهم	۲۶/۵
میزان تحصیلات والدین	زیر دیپلم	۲۲/۴
	دیپلم	۲۱/۹
	فوق دیپلم	۱۶/۱
	لیسانس	۲۶
	فوق لیسانس	۱۱/۸
	دکتری	۰/۹

همچنین بیشترین تعداد پاسخگویان را دانش‌آموزان پایه یازدهم تشکیل می‌دهند و از بین والدین بیشترین تعداد پاسخ مربوط به والدین با مدرک لیسانس می‌باشد (جدول ۱). نتایج نشان داد که ۳۲/۶۴ درصد پاسخگویان بین ۲-۴ ساعت از شبکه‌های

است فرد خیلی از ارزش‌هایش را در این شبکه‌ها از دست بدهد (حسین آبادی، ۱۳۹۱).

ظهور اتصالات اینترنتی سریع و مقرون به صرفه و رایانه‌های شخصی به فضای مجازی اجازه داده است که در خانه‌ها، مدارس و محل کار نیز در دسترس باشد. نتایج پژوهش‌های جهانی نشان می‌دهد که جوانان ۱۵ تا ۲۵ ساله بیشترین کاربران اینترنت هستند بنابراین بررسی علل افت تحصیلی در فضای مجازی ضروری به نظر می‌رسد.

در حالی که رفتن به مدرسه یکی از مهم‌ترین ابزارهای سیاست عمومی برای بالا بردن مهارت‌ها در جامعه محسوب می‌شود، برخی وقایع مانند گسترش ویروس کرونا در طی سال‌های گذشته، موجب روی آوردن به پلتفرم‌های مجازی، به‌عنوان جایگزین مدرسه شده است. اگرچه وجود شرایط مناسب برای آموزش مجازی طی سال‌های گذشته، میلیون‌ها کودک و نوجوان را از ترک تحصیل نجات داده است، اما باید در نظر گرفت که این عرصه به شدت ناپاست و نقایص خود را دارد. در برخی شیوه‌های آموزش مجازی، حمایت عاطفی و تحصیلی نادیده گرفته می‌شود و پشتیبانی لازم برای ایجاد گروه‌های درسی منسجم و ارتباطات تاثیرگذار و رو در روی معلم با دانش‌آموزان صورت نمی‌گیرد. همگی این موارد از علل افت تحصیلی دانش‌آموزان در آموزش مجازی به حساب می‌آیند. با توجه به آنچه بیان شد بنابراین سؤال اصلی پژوهش این است که شبکه‌های اجتماعی مجازی چه تأثیری در عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر شهرکرد دارد؟ فرضیه‌های پژوهش در ادامه بیان شده است:
- بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد
- بین زمان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد.

روش

با توجه به تقسیم بندی تحقیقات علمی از نظر هدف، تحقیق حاضر از نوع کاربردی است. از نظر شیوه گردآوری اطلاعات، تحقیق حاضر توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه پژوهش حاضر، شامل کلیه دانش‌آموزان مشغول به تحصیل در دوره متوسطه در شهرستان شهرکرد در سال ۱۴۰۱ است. برای انتخاب نمونه، از فرمول کوکران استفاده شده است و ۳۸۴ نفر به عنوان حجم نمونه تعیین گردید. روش نمونه‌گیری این پژوهش به صورت خوشه‌ای چندمرحله‌ای انجام شد. برای جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. گویه‌های این پرسشنامه با استفاده از مطالعات قبلی

فرضیه اول: بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان رابطه معناداری وجود دارد.

اجتماعی استفاده کردند و ۱۰/۶۳ درصد پاسخگویان بیش از ۴ ساعت در روز از شبکه‌های اجتماعی استفاده کردند (جدول ۲)

جدول ۲: پاسخگویان براساس فراوانی استفاده از شبکه‌های اجتماعی

فراوانی استفاده از شبکه‌های اجتماعی	درصد فراوانی
یک ساعت و کمتر	۱۹/۵
۲ تا ۴ ساعت	۳۲/۶۴
۴ تا ۸ ساعت	۱۰/۶۳

جدول ۳: آزمون همبستگی اسپیرمن جهت سنجش رابطه بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی

میزان استفاده از شبکه‌های مجازی			متغیرها
تعداد	سطح معناداری	ضریب همبستگی اسپیرمن	عملکرد تحصیلی
۱۶۰	۰/۰۲۸۵	-۰/۲۱۳	

است. لذا با افزایش میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی ۲۱ درصد متغیر عملکرد تحصیلی کاهش یافته است. از این رو فرضیه پژوهش مورد تایید قرار گرفت. فرضیه دوم: بین زمان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان رابطه معناداری وجود دارد.

طبق جدول ۳ ضریب همبستگی بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی نشان می‌دهد که $(r = -0.213)$ همبستگی معنی دار $(p = 0.028)$ مابین این دو متغیر وجود دارد و همچنین منفی بودن این ضریب نشانگر تغییرات در جهت افزایش یک متغیر با کاهش متغیر دیگر

جدول ۴: آزمون همبستگی اسپیرمن جهت سنجش رابطه بین زمان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی

میزان استفاده از شبکه‌های مجازی			متغیرها
تعداد	سطح معناداری	ضریب همبستگی اسپیرمن	عملکرد تحصیلی
۱۶۰	۰/۰۰۰	-۰/۳۰۱	

مجازی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان شهرکرد است. جدول ۵ نشان می‌دهد که اینستاگرام بیشترین و فیس بوک کمترین تاثیر را بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان داشته است.

ضریب همبستگی بین زمان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی نشان می‌دهد که $(r = -0.301)$ همبستگی معنی دار $(p = 0.000)$ مابین این دو متغیر وجود دارد (جدول ۴). لذا با افزایش زمان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی ۳۰/۱ درصد متغیر عملکرد تحصیلی کاهش یافته است که نشان می‌دهد فرضیه دوم پژوهش مورد تایید است. به عبارت دیگر بین زمان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان رابطه معنی دار وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج بیانگر این است که رابطه منفی معناداری بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی وجود دارد. نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های فتحی و مختارپور (۱۳۹۳) و Stollak و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. استفاده از رسانه‌های اجتماعی در مدارس عربستان سعودی سبب کاهش در عملکرد تحصیلی دانش آموزان شده است (Kirschner, and Karpinski, 2010). در این زمینه Griffin و همکاران (۲۰۰۹) نیز معتقد هستند که استفاده بیش از حد از شبکه‌های اجتماعی مجازی برای دانش آموزان این خطر بالقوه را دارد که این کار جایگزین تمام فعالیت‌های روزمره آن‌ها از جمله درس خواندن، زمان انجام دادن تکالیف و زمان

جدول ۵: نتایج آزمون رتبه بندی فریدمن

رتبه	متغیر
۳/۲۹	تلگرام
۳/۹۲	اینستاگرام
۱/۴۲	فیس بوک

بر اساس نتایج آزمون فریدمن سطح پوشش آماره آزمون از ۵ درصد کمتر است که این بیانگر تفاوت نقش شبکه‌های اجتماعی

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

فهرست منابع

- Ainin S, Naqshbandi M, Muzamil Moghavvemi S, Ismawati Jaafar N. Facebook usage, socialization and academic performance. *Computers & Education*, 2015; 83: 64-73.
- Ajam AA, Rizvani A. The relationship between the use of virtual social networks with academic progress and trust in interpersonal relationships among students of Birjand University of Medical Sciences. *Journal of Educational Development in Medical Sciences*, 2015; 9(24): 43-33. [Persian]
- Alikhani MH. Hidden negative consequences of the secondary social environment of Isfahan city and providing solutions to reduce the negative consequences, master's thesis in curriculum planning, Tarbiat Modares University, Tehran. 2004. [Persian]
- Alwagait, E, Shahzad, B, Alim, S. Impact of social media usage on students academic performance in Saudi Arabia. *Computers in Human Behavior*, 2015; 51: 1092-1097
- Bjerregaard M. Facebook's effects on subtle emotion coding, academic performance, and identity protection. (Doctoral dissertation, Southern Utah University). Retrieved from Southern Utah University Web-site. 2010.
- Blanco T, Marco Á, Casas R. Online social networks as a tool to support people with special needs. *Computer Communications*, 2016; 73: 315-331.
- Chang CT, Tu CS, Hajiye J. Integrating academic type of social media activity with perceived academic performance: A role of task-related and non-task-related compulsive Internet use. *Computers & Education*, 2019; 139: 157-172.
- Ellison NB, Lampe C, Steinfield C. Feature: Social network sites and society: current trends and future possibilities. *Interactions*. 2012; 16(1): 6-9.

استراحت آن‌ها شود و امکان افت تحصیلی و آموزشی را به وجود می‌آورد.

نتیجه فرضیه ۲ بیانگر این است که بین زمان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد که با نتایج پژوهش‌های Stollak و همکاران (۲۰۱۱)، Alwagait و همکاران (۲۰۱۵) و Chang و همکاران (۲۰۱۹) همخوانی دارد. مطالعات خلیفه و همکاران (۱۳۹۸)، شاوردی و همکاران (۱۳۹۹) نشان داده است که مقدار زمان صرف شده در شبکه‌های اجتماعی توسط دانش‌آموزان به طور قابل توجهی باعث افت تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود. بر اساس نتایج تحقیق پیشنهاد می‌گردد که: آموزش والدین برای محدود کردن ساعات پرداختن به شبکه‌های اجتماعی و نحوه استفاده از آن در اولویت برنامه‌های آموزشی مسئولین قرار گیرد. جلسات آموزشی از سوی اداره آموزش و پرورش در شهرستان‌ها به منظور آشنا نمودن و اطلاع رسانی به والدین در مورد فناوری‌های جدید به ویژه اینترنت و شبکه‌های اجتماعی مجازی برگزار گردد. کلاس‌های آموزشی و طراحی و تدوین بخشی از کتاب‌های درسی در ارتباط با آشنایی دانش‌آموزان با فناوری‌های جدید، اینترنت و خطرات بالقوه آنها باشد. شبکه‌های اجتماعی و سایت‌های هماهنگ با سن دانش‌آموزان و مرتبط با امور آموزشی طراحی شود. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی برای بررسی رابطه میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی و پیوند با مدرسه با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی انجام شود. پژوهش حاضر به نقش مهم معلم در پیش‌بینی ارتباط با مدرسه نپرداخته است که پیشنهاد میشود در مطالعات بعدی به آن توجه شود. همچنین پیشنهاد می‌گردد صداوسیما و رسانه‌های عمومی جهت تبلیغ و آشنایی هر چه بیشتر مردم با شبکه‌های اجتماعی و مزایا و معایب آن را در برنامه مدون و اجرایی داشته باشند و تبلیغات و معرفی شبکه‌های اجتماعی مجازی و تأثیر آن بر دانش‌آموزان را در اولویت کار قرار دهند.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت‌کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

- Schoelwer MJ, Donahue KL, Didrick P, Eugster EA. One-year follow-up of girls with precocious puberty and their mothers: do psychological assessments change over time or with treatment? *Hormone research in paediatrics*, 2017; 88(5): 347-353.
- Shamsizadeh M, Mohammad Qoli Mazerji N, Sharifian P. Investigating the effect of the use of mobile virtual social networks on the academic performance of undergraduate nursing students. *Scientific journal of researchers*, 2021; 19 (4): 58-52. [Persian]
- Shawardi T, Chitsaz Qomi MJ, Heydari H. The effect of virtual social networks on the quantitative academic performance of secondary school girls in Tehran. *Journal of Educational Technology*, 2019; 14(4): 812-801. [Persian]
- Stollak MJ, Vandenberg A, Burklund A, Weiss S. Getting social: The impact of social networking usage on grades among college students. In *Proceedings from ASBBS annual conference*, 2011; 18 (1): 859-865.
- Yaqoubi J, Mohammadi V. "Educational applications of virtual social networks and its social harms from the perspective of agricultural students (case study: Faculty of Agriculture, Zanjan University). *Journal of Agricultural Extension and Education Research*, 2017; 11(1): 33-44. [Persian]
- Young KS. Internet addiction: Evaluation and treatment. *Student BMJ*. 2006.
- Zanjanizadeh Azazi H, Javadi AM. Investigating the impact of the Internet on family values among high school students of Mashhad district (in 2018-2018) (*Iranian Journal of Sociology*, 2005; (2)6: 121-146. [Persian]
- Fathi S, Soleimani G, Thuqi M. Investigating the relationship between the use of virtual social networks and the lifestyle of young people (the study of the youth of Khalkhal city) *Journal of Sociological Studies of Youth* 69-88, 2014; (13). [Persian]
- Fori E. The effects of social networking sites on the academic performance of the engineering student in the university of Maiduguri, borno state, Nigeria. *IJCSI International Journal of Computer Science Issues*, 2016; 13(1)
- Griffin, KW, Botvin GJ, Scheier LM, Doyle MM, Williams C. Common predictors of cigarette smoking, alcohol use, aggression, and delinquency among inner city minority youth. *Addictive Behaviors*, 2009; 28: 1141-114
- Hossein Abadi M. Famous social networks, a way of life (a look at the impact of social networks on the lifestyle of users), *Resalat newspaper*, 2011; 7692: 6-7. [Persian]
- Khalifeh G, Falahi M, Kawuczadeh Sh. Studying social relations and academic progress of 10th grade female students according to their dependence on virtual social networks. *Bimonthly Scientific Research Journal of Education Strategies - in Medical Sciences*, 2017; (4): 11, 62-53. [Persian]
- Kirschner PA, Karpinski AC. Facebook® and academic performance. *Comp Hum Behav*; 2010; 26(6):1237-1245.
- Natagi Sh, Sajadi M. Effects of media on the identity of children and adolescents. *Islamic studies of gender and family*. 2021; (6)4: 86-67. [Persian]
- Rouhani F, Tari S. Investigating the amount of internet addiction and its relationship with academic motivation and social development of middle school students in Mazandaran province. *Information and communication technology in educational sciences*. 2016; (6)2: 19-34. [Persian]